Byriin proliitaarinar negedegtii! — Пролетарии всех стран, соединяйтесь!

Buriaad-Mongoliin YNEN

BK (b) namiin B-M. mozkom ba B-M. resp. TK bolon yiledb. eble-
B-M. zebleliin emeneos eder byri niitelegdene. IX zilde garça baina.

1932 onii
Aavgusta 6 eder
№ 182 (735)

Zakika yne:
Sara byriin 1 tekerig. Alzan gazaruudta 1 tek. 30 men. Gadaada ulasta—1 tek. 50 men.
Dugaar nezeedlin yne 5 mengo

„B-M. Ynenii" koreoni aadris:
Верхнеудинск, Центросоюзная 19
тел. № 3-22, каб. ред. № 291.

Tegeskekii ziliin urislamziin zakiligi konogoor kemzeeleze byridyyleke

..egeskekii çanarta 4 dygeer ..urislamziin ulas teriin ba ..akuin çanariigi manaikin ba ..iin daisanç medeze baina. ..yn tukai olon kelelte ygei. ..ke nam ba .zasagiin zygees ..an baicaagdasan tesebiigi cag ..or dotoroo byrin teges gyice- ..el .ulasaa indyystrizyyleke 5 .. tesebiigi 4 zilde byrin gyi- ..eze angiiin ilgalta josodo ..tabika 2-dugaar taban zilde ..iin san zasiin yndese olgono. ..ee baicaan tuşaagdasan tese- ..cag bolzortoni gyicedkel ygei ..oni tataka bolbol deere zaag- ..a tuiliin jike prolitaariiin yile- ..aad bolzo ynendee angiiin ..anii ermelzelelde maşa jike .. bolno.

..anai respyybligte urislamziin ..dal aikabtar muu yrgelzeleze, .. kolbooto ulas dotoroo adag ..de şagtagalasan uçaraas BK- N-iin M. K. tobçoo bol eeriin- ..ijyyli 27-nii togtooloor 10 ko- ..iin torço dotor ene dutuugaa ..edkekiin bolşoviigiin daiçalal- .. kurdabçalal sonoskozo erid ..zee abasan baina. Ene kur- ..alaliin bolzoroni kedeken ko- ..in kemzeetei yldebe. Enyyn ..r bolşoviigiin kubilalta kiize ..geer tegeskekii ziliin urislam- ..tesebiigi dyyrgekiin koinoos ..aika ujalga koto kedeenii ..zebleliin emkinyydiin emene ..a.

..islamziin kampaaniiin uras- ..gi karaad yzebel aavgusta .. medeegeer traansporta 124%. ..n keltes 85%, kedeede 47,5%, ..i respyybligte gyicedkegdesen ..

..e baidaliin ilangujaa kedee- ..kelteste boloşo ygei zigşyy ri- ..baisanii yndesen şaltagaani ..gebel kolkoosiin baiguulal- ..aza akuin talaar bekizyylkiin ..otoi gargagdasan namiin .. ba AKZ-iin tariaa mal be- ..el ba maka talkanii kolkoo- ..naimaa tukai togtooluudiigi ..ed udkaçalan yrgen tymen ..osçondo tanilsuulka yndesen .. niitiin nebtereliin kedelmeri erkileze kolkoosçon ba emçiin azaltan byri urislamziin caarsatai baika gesen loozoniigi tedende kergeze çadagdaa ygei baisanaas garana. Deere zaagdagça togtooluudiigi kereg deere bejelyylke jabadal bolbol azalçan olonii azakui baidaliigi saizaruulaza urislamziin kampaaniigi byrin dyyrgekiin gyiced erke baidal olgono.

Tiime tula ilaltatai dyyrgekiin yndesen barimtani bolbol aikabtar yrgeer tabigdasan niitiin dundiin kedelmeri, eeree byteke josondo naidasan oportuniis kandaltatai eris temesel, olon niitiin dunda jabuulka kedelmeriigi zakirgaan josoor soliko yzegdelnyydiigi byrimesen usadkaka kereg bolno.

Bide bol onco aimag niutaguudta yliger bolzo ekeer jabuulalga kiisen barimtanuudtai bainabdi. Zişeeleke Jaruuniin aimag tesebee 102% ilyytei dyyrgesen, Mukar-Şiberiin aimagta urlslamziin kampaani melkein kurdabçalalaar jababaç Bodonguudiin somondo baicaaka tesebee 134% gyisedkesen baina, ene ilaltada tere somon jaagaad kyrebeb kekede „kolkoos ba emçiin azaltanii dunda nebtereliin kedelmeri ton sainaar jabuulaza" geze kedee biçegçe biçene.

Ene metiin yligeryyd urislamziin kampaaniiin cag totor gyicedkegdeze bolkiigi zaaza baina.

Gancala—nam, komsomooliin ba niutagiin zebleliin emkinyyd oportuniis kandalgiigi erid cokizo urislamziin kampaaniigi kedeken konogiin dotor byrin dyyrgeke josotoi.

134% taraaba

M.-Şiber Bodongodiin somon dotor kolkoos emçiin azaltanii dunda nebterelgiin kedelmeri ton sainaar jabuulagdaza „taban ziliin tesebiin şiidkekii çanartai derbedygeer ziliin urislamziin tesebiigi cag bolsor dotoroo ilyybçelen 134% gyicedkebe.

Uçar iimiin tula bişe somonuud bol, Bodongodoos zişee abça tus urislamziin tesebiigi erkebişe dyyrgeke keregtei.

Bolşoviig.

Melekein kurdabçalalaar jabaza baina

(Manai tuskai biçegçees)

Mukar-Şiberiin aimagta taban ziliin tegesebiin 4 dygeer tegeskekii çanarta ziliin urislamza melekein alkamaar jabuulagdaza baina.

Tus aimagiin bykii somonguudta tuskailan biçyylke (podpiiskiin) jabadal dyyree ygei. Tyynii gadana ene urislamziin udka çanariigi ukuulan oilguulka jabadal oişoogdono ygei. Aimagaas somondo teseb ekedeni somon tyynee emçe ba kamtiin azal deere tekeriglen kubaaza jamarç nebterelge ba oilgoltiin kedelmeri ygei, buşuulagtii g. meteer kedelmeriee jabuulna.

Zakidal (podpiiskiin) kampaani egesen somon toskonuudiin byridkelyydiigi ilerkeiiebel: kamta 10 somondo 204850 tek. taraaka tesebtei baisanaas 66610 tek. bujuu 32,5 % dyyrgebe.

Urislamzada tyryyn jabagçad gebel: Bodonguud somon 12905 tekerigtei baisanaa 17000 tekerigeer zakiba, udaalan Guçadiin ba Zaganii somonuud tesebee biçiikan yle dyyrgebe. **Syylde çiregdegçed:** Kara Osoto—18335 tek. aadla 8130 tek. zakiba. Şaraldaida 33540 tek. aad 12160 tek. Nikooliskida—26040 aadla 615 tek. Karaşiberte—22035 tek. aadla 5650 tek. Sutaida 24045 tek. aadla 720 tek. Mukarşiberte 39770 tek. aadla 3220 tek. baina.

Men Cuulga, Konkolo, Novostreetenski, Cagaan Çuluutai, Podlapaadke g. z. somonuudaas medee jiree ygei baina.

Ede bykii uçar deerees somon toskonuud ba beleg sileenuudta niite nebtereliin kedelmeri aikatar erçemteigeer jabuulza tesebee gyicedkeke çukala ba tesebee dyyrgee ygei somonuud erkimyydiin zişeegeer dyyrgekiin kemzee abka josotoi.

Ynenii brigaada Erdeniiin.

Paarbeledkeliin tesebiigi oiriin keden ederyydte 100% dyyrgekiin telee temeceke

Ene eder tolilogdogço kedeegiin biçegçedees oroson medeegeer bolkolo ene zunii paariin beledkel aikabtar erieen jabaza baisaniigi temdeglene.

Tariaa tarilgiin talaar nileed urida suuri ezeleke Mukar-Şiberiin aimagta paariin beledkel 32,2% gyicedkeed baikani nileed zigşyyritei too men baina. Ene zilde kadaadiin cagiin baidalaar şaltagaalaka arga ygei, boroo elbegtei gazar noiton baisan. Gazaadiin şaltagaan durcaka bolbol kenç itegeke ygeini menke. Nikoolskiin toskonii paar beledkeke tesebee 83,3% dyyrgeed baikadani negen rajoonii aza baidaliinç talaar ondoo ilgaa ygei Konko 11,5% tesebee dyyrgeed baikani bolbol nutagiin nam zebleliin emkinyyd paariin beledkelde kolkoosçon ba emçiin azaltaniigi şuud zagcaaza çadaa ygei deerees bolosoniigi gerçelekees bişe, bişe jyygeer tailbarilakab.

Paarbeledkeliin kedelmeride nutagiin emkinyyd bol kolkoosçon ba emçiin azaltaniigi buşuulan zagcaaza kedeken ederiin niuurta paarbeledkeliin tesebiigi ebesenii kedelmeritei zergeşyylen jabuulaza 100% gyicedkekiigi çukalaçalaka tuiliin jaaral kereg baina.

Yrgelziin brigaada baiguulka joson deere kedelmeri emkidkegdesen bolbol paarbeledkeliin keregte tiimeç olon kedelmeriçen kereglegdeke bişe gancala kedelmeriçenii kyçiigi zeb emkileke operatiiv josonii ketelberi eder bykenii kedelmeride tuskai emkinyydiin zygees bejelyylke jabadal paarbeledkeliin erçimtei gyicedkelgiigi şiidkene.

Paarbeledkeliin teseb araikan 32,2 gyicedkegdebe

(Manai tuskai biçegçees).

M-Şiber. Tus aimagta kamta 36275 gaa. paar beledkeke josotoi baisanaas 11687 gaa bujuu 32,2% gyicedkebe.

Paar beledkeke tyryy jabagçad: Nikoolskiin toskon—83,3% Kara Osotiin toskon—73% ba Cagaan Çuluutain somon—60%.

Syylde çiregdegçed: Zaganii—7,6%; Bodonguud—10,5%; Konkolo—11,5%; Guçad—12,9%; Cuulga—21% gyicedkebe.

Tyryy jabagçadiin zişeegi geegdegçed kalan abça, paarbeledkeliin tesebiigi şuud dyyrgeke josotoi.

Erdeniiin

Melkei kurdabçalalaar jabana

Selenge. Nojokonii „Ulaan mandagça" arteel bol, odoo ziliin paarbeledkelde ijyyniiin 25-nii yjeer oroson bolboçi, odoo tesebiingee 30 garan kubiigi araikan dyyrgeze baina.

Uçar iimiin tula paarbeledkeliin kampaaniigi darui gyikedkeke keregtei.

Ulaan tagalcar

90% gyicedkebe

Selenge. Nojokon somon dotoroo ene zunii paarbeledkeliin kampaani gabşagai josoor jabuulagdaza odoo syyliin medeedeer byke somon dotoroo paarbeledkeliin teseb 90% gyicedkegdesen baina.

Paarbeledkeke jabadalda geegdeze jabasan somonuud Nojokon somonii kolkoosuud ba emçiin azaltanii gabşagai dyriçeliigi kalan abça, paarbeledkeliin tesebiigi şuud gyicedkekiin telee dabkin oroko josotoi.

Ynenii brigaada *Nima ba Cereu*

Kurdabçalalaa çangadkaka

Selenge. Ober-Zeekein somon dotoroo ene zunii paarbeledkeliin kampaani sula jabuulagdaza baina. Byke paarbeledkeliin teseb arai geze 50 tukai proceente gyicedkegdebe. Men emçiin azaltanii paariin kampaani muu jabuulagdaza baina.

Uçar iime tula Ober-Zeekein somonii zeblel ba namiin yyryydees paarbeledkeliin kurdabçaliigi şuud çangadkan, oiriin keden ederte eris kubilaltanuudiigi kiize tesebee dyyrgeke josotoi.

Ynenii brigaad *Budiin ba Cebegiin*

Namiin baiguulalta.

Maarks-Leeninii kymyyzelgiin reide aavgustiin 20 boltor koişoluulagdaba

Reidiigi namiin niitiin dundiin kedelmeriigi şinedken baiguulaka jabadaltai nigta kolbogdoko josotoi

Dutuu dundaa buşuu zasaka.

Baicaabal, Buriaad-Mongoliin namiin emki dotoroo Maarks-Leeninii kymyyzelgiin reide bol tonç sule jabuulagdaza baina geze temdeglebel zokiko azai.

Uçar juun gebel, Mukar-Şiberiin aimagta namiin ba komsomooliin şadargaçuudiigi 5-10 konogiin kyyrseer surgaka jabadal baragtai jabuulagdasan bolboç, byke nam—komsomooliin geşyydiigi kabaaduulaka jabadal tonç dutamag jabuulagdakiin deere, Maarks-Leeninii kymyyzelgiin reide tukai nam, komsomooliin olonki geşyydiin dunda medegdel ygei engerze baina. sonindo biçegçed kanduulagdasanç ygei baina.

Men tyynçelen Deede-Ydiin aimagta tuiliin zigşyyritei jabuulagdasan tukai „Buriaad-Mongoliin Ynen" deere tolilogdoson. Aga, Selenge, Kiaagtiin aimaguudaas kyliieegdesen biçegyyd bol, uul reide ton sula jabaza baisaniigi negen dugaar gerçelene.

Enyyn tukai BK (b) N-iin Kizkoomiin sojol surtaliin tasagiigi erkilegçe nek. Aliipoviin Burmozkoom ba rajoonguudiin sojol surtaliin tasagiigi erkilegçedte zoriuulasan biçeg dotoroo: „Zarim rajoonuudta gancakan kyyrsiin telebeer surgaka jabaka jabadalda byke ankaralaa kanduulaza, reidiin yndesen zorilgodo karişalasan uçar tokiooldono: Maarks-Leeninii kymyyzelgiin niitiin majagiin kedelmeriin çanariigi debzyyleke, byke komuniistanar ba ilangajaa orologço geşyydiigi eldeb majagiin surguulida kabaaduulaka" jabadaluud martagdasan uçaruud ali olon tokiooldoko baina.

Basa, uul reide bolbol namiin emkidken baiguulaka niitiin dundiin kedelmeritei nigta kolbootoi jabuulagdaka josotoi baisan.

Gadana, nek. Aliipoviin biçeg dotoroo, Maarks-Leeninii kymyyzelgiigi kurdabçalan tabika jabadalda tokiooldoson alduu dutuu zyilyyd bolbol, aimagiin ba doodo şatiin sonin biçegyyd bol, emkidkekii yyrgiigi ulamaraa ergeze, Maarks-Leeninii kymyyzelgiin niitiin majag bolko namiin surguuli ba dekerig kedelmeriin çanariigi saizaruulakiin telee ankaral tabigdaa ygei engeize baisan baina gene.

Iime uçar deerees **Maarks-Leeninii kymyyzelgiin reidiigi aavguustiin 20 boltor koişoluulagdaba. Oldeson cag dotoroo** reide tukai kizkoomiin togtooliigi ulamaraa gyicedkekiin uçaraa namiin emkiiin byke ankaraliigi daiçalan kanduulagdaka josotoi tula, namiin byke emkinyyd ba sonindo biçegçed, surtal nebtergegçed bol, buşuukan cagaa byke kyçee elsyyleze **„aimagiin namiin komiteediin biroogiin zebleen deere reidiin jamar zerge jabuulagdaza baisan ba zunii cagiin namiin surguuliin jabaca tukai kelceke çukala."** Enyyntei kamta, Maarks-Leeninii kymyyzelgiigi namiin byke emkiiin çukala yyrge bolgokiin tula, sojol surt liin tasag bol zokioon baiguulaka ba niitiin surtal nebteryyleke keltestei kamtaraza eder byriin kedelmeriin gol ankaralda tabika josotoi.

Oişoodog ygei jabadaltai temeceke

SELENGE. Odoo zunii yjede, Maarks Leeninii kymyyzelgiigi kurdabçalan tabika jabadal bol, taban konogiin kyyrsiin telebeer gol bolgogdozo surtal nebteryylegçed ba brigaadiin namiin emkidkegçed 70 kyniigi surgaza gargagdasan ba şazaniigi esergyyceke surtal nebteryylegçed 50 kyniigi beledkegdesen baina.

Basa, surtal nebtargegçediin 1-sariin kyyrseer 18 kyn surgagdadasan baina. Ter zuuriin kyyrsiin telebeer surgaka jabadal bolbol, selengiin aimagiin erke baidal deere zokistoi ba taaramzatai baina.

Gekiin kamta, zunii yjede jabuulagdasan Maarks-Leeninii kymyyzelgiin reidede 6 kyn tuskailan jabuulagdasan bolboç, gynzegii kubilalta bolzo çadaa ygei baisan deerees zunii yjede 82 surguuli ba dekerigees eceen bişe kedelmerileke josotoi baisan aad, odoo tonç eceen surguuli ba dekerigyyd kedelmerileze baina.

Men, kyyrsiin telebeer surgaka jabadalç tasaralta boloson uçaruud tokiooldono.

Iingeze, ulas teriin baidaltai tanilcaka surguuli ba dekerigiin kedelmeri ebese kadaka brigaadada abçaraza, zokioon baiguulagdaza gyiced çadagdaa ygei baina.

Enyyntei kamta, Maarks-Leeninii kymyyzelgiigi oişooko ygei jabadaluud uçaradag baika tula tere metiin jabadaluudiigi kair nair ygei cokizo, yyryydiin kedelmeriigi şinedken baiguulka jabadaliigi kurdadkan tabika jabadaltai Maarks-Leeninii kymyyzelgiigi deere ergeze tabika josotoi.

Gazariin refoormiin teseb tasaldaba.

..azariin refoormiigi jabuulka ..giin komiteediin suudal deere ..riin refoormiin 1932 onii ty- ..iin kagas ziliin tesebiin ali ..e gyicesenii deniigi karaza ..ede ene teseb bol, kolo gyi- ..n ygei tasaldasan baina.

..doo tyryyşiin kagas ziliin syyl ..e byridkeed yzebel byke res- ..liq dotoroo gazar eskemziin .. 33% gyicesen, kolkoosiin ..n tesebiin 40 proceente ..daza ekilsen aad araikan 4% ..sen, miliraaciin teseb 6% ..esen iime baina. Men tereçe- .. modobeledkeliin teseb bol ..dutuu.

..me zigşyyritei jabadal cukam ..r şaltagaanaas dulduidagdaba ..l Moziin ba aimagiin bolon ..onii enyynde ceke kabaatai .. emkinyyd bol eesediingee ..lmeriigi şuud şinedkeze tabiaa ygei ba gazariin refoormiin keregiigi syyliin yjede manai Moziin ba aimagiin emkinyyd oroi martaza baisan şakuu bolood baisan, tyynees gadana kolkoosiin barilgiin projeegtiigi gargakadaa nutagiin erke baidaliigi tus tus dooroni ilgabarilan karana ygei. Teeknigiin joso iime baina geze kolkoosuudiin tere bolzortoo jaabaç dyyrgeke ygei ton kende kyçer projeegto tesebyydiigi gargadag baina, zişeelbel Selengiin aimagiin, Derestiin somondo nege kolkoosiin kyninii bairiin barilgiin projeegtiigi gargakadaa byke kana ba kuşalga bolon zarim dotor barilgiigi baran kioosoor gyiceeke geze kiisen baigaa, enyyniigi bodood yzekede tere kolkoos bol uul barilgada keregtei kioosiigi nege zonii yjede ondoo jyyç kiil ygei araikan geze beledkeke josotoi baiba. Ene mete ugaa koirogoor zokiooson teseb projeegtonuud gazariin refoormiin tesebiigi koişo tatakaas bişe tusa eke ygei.

Kolkoosiin tebkinen suurizaza baigaa gazarta ba bişe bişe gabşagaiçalan barigdaza baigaa barilganuud deere yrgelzedee togtoson barilgiin brigaadiigi tendeeseni tasalan abça bişe teeşeni kajaka uçaruud olon baisan baina, ene bol basa jaabaç taaraka ygei kereg men. Gazariin refoormo bol kedee azal dotoroo men Burremzavood mete gabşagaiçalalan gyicedkeke kemzee kereglene.

Gazariin refoormiigi jabuulka 1932 onii syyliin kagas ziliin tesebiigi gyiceeke jabadalda nutagiin ali bii keregceliigi açalan byke kyçe ba zorigoo elsyyljaa.

Ivaan Ivaanii.

„ZEBSEG KURIAAKA" KONFEREENCIIN DUUSALTADA

..konfereenciin daraa bolko see- ..ol ene jabuulganuudiigi ulam .. todorkoi tomiruun bolgozo, .. zam mereer jabaza caaşa ..ni gyicedkeltei jabuulganuu- .. kelceze, beledkeke josotoi .. soveediin teleelegçener bo- .. baina.

..gtooliin telebelgede soveediin ..leçenereer aruulsan ton çu- .. zasabarinuud iime baina, ..ediin teleelegçener bol bide- ..anal negen duugaar baitugai ..kiiin duugaarç abtakani berke ..giigi byrin gyiced medeze ..a. Ynde manai teleelegçene- .. erkebişe gar ergyylze şiidke- ..keregtei geze bucaltagyi erize ..an uçar bolbol uragşataigaar ..gee byteeze çadaagyi jamar ..n olon ulasiin konfereenca .. olon ulasiin baidaliin kegzel- ..olzo medekede jikeken tusatai, ..al bolomoor zyilyydiigi ege- ..ba men tyynçelen caaşa caa- ..a bolko konfereencanuud dee- .. nairamdakada kengen kimda ..o eke geze gyn gynzegeigeer ..ee baisan uçaraas bolson bai-

Gebeç olon azaluudiin ene tusatai olon ulasiin konfereencaas tusatai sargaaluudiigi olzo abka jabadalda basa keregtei juumas olon baika—iime konfereencanuud bygedede sonosogdokoor bolzo, bykii arcaatai zyilyyd olondo sonosogdokoor kelcegdeze, şiidkegdeke josotoi, basa gancakan nairamdaza zokildoson zyiledeni olondo medegdesen baika tedii bişe, karin arcaatai arcaatai zyilyydeni olondo medegdeze baika josotoi. Gancakan ene zamaar jababal bide olon aradiigi olon ulasiin kereg jabadalda orolcuuza, men zer zebseg kuriaaka keregte kabijaaduulza bolko baina. Bidener taban sariin dotor jerenkii komiisiin kuraliigi taba dakin kiize, kuraldaka byridee keden ulasiin teleelegçener kubiiin keregiigi kelceze baisan ene konfereenciin gaa tukai olondo sonosogdokoor keleze çadaka ygei baina şuu. Soveediin teleelegçener bolbol yynees koişo kuraldaka konfereencanuud bol nileed olon ulasiin teleelegçeneriin nere kyndiigi doromzolkodo kyrçe baigaa bolboç

NEK. M. M. LIITVINOVIIN YGE

(181 dugaariin ergelzeleı)

jamarkanç kereg byteeze çadaagyi iime arga meetediigi dakin dabtan kereglekе ygei bize geze naidaza baina.

Soveediin teleelegçenerees kamagiin tyryy bolgozo baigaa zyileni bolbol soveediin teleelegçenerees zer zebseg kuriaaka keregte erkilsen jabadalani SSSR-iin busad araduudta byrin dyyren ile bolzo, tus konfereencaas garsan yreni muu geze juu, ali dutuu geze baisanii kariuucalgiigi soveediin zasagiin gararaas zailabal zokino geze baisan zyil bolno. Soveediin teleelegçener bol ene zorilgo manai bol tuildaa kyreke geze naidaza baina, uçarani juub gekede bidener bol byrimesen zer zebsegiigi kuriaakada kyrtele, kamagiin kolo kyrtele zebsegiigi kuriaaka kemzee abkaar belen baina gedegiigi cag byri keleseerç jiresen, odooç basa keleze baina şuu. Kerbee kereg azaliin taliigi bodozo odoo soveediin teleelegçenerees zarim zer zebsegiigi kasakaar kemzeegi zebşeersen bolboç, dain baildaanii ajuuliigi caraka maşa sain arga ba niite bygediin nairamdaliigi sakika tuiliin batalgaa baricaa bolko zer zebsegiigi byrimesen kuriaaka tukai gol duradkalaasaa kezeeç tatagalzaka ygei baina şuu.

Ene konfereenca deere garça baigaa zer zebseg biçakanç kuriaaka duradkaliigi bucaltagyi esergyyceke jabadal juu keleze bainab, gekede, ene bol dain baildaa kiike ygei gesen pacifiis josonii gereenyyd ba olon ulasiin konfereenca kedii elbeg olon bolboç zasagiin gazaruud bol dain cereg bolbol yndesenii bodolgiin arga zebseg men geze itegeze baisanii gereçe men baina. Tedener bolbol byrin teges zer zebsegtei baiza baigaad, nairamdal ba olon ulasiin eb ejiin tukai kelcebel deere geze bododog baina.

Soveed zasagiin gazaraas erkileze, busad ulasuudtai karilcan tobtololcoko ygein tukai paakt geree baiguulkada, busad ulasuudiin zygees saad yzyylke jabadal tokiooldosoor baina şuu.

Uçar baidaliin ene kire baikada ynekeree ulas teriin zer zebseg kuriaalgiin tukai keleseniiç kereg ygei baina. Soveed zasagiin gazar bol niite bygediin zebseg kuriaaka jabadalaar ulamzaluulan niite bygediin nairamdal baiguulka tukai eeriingee propagaandiigi sularuulka yndese ygei geze baina. Zer zebsegiigi byrimesen kuriaaka tukai soveediin duradkaliigi konfereenca deere ogto kelcee ygei aad, ton „azal keregte tusa ygei zyil" baina geze keregseeke ygei bolgozoi. Arban sariin beledkel ba zurgaan sariin konfereenciin kural deere soveediin sanalda esergyy tabiza gargasan sanaluud bygede kereg azalda tusa ygei gedegiigi byrin gyicedeer yzyylsen baina. konfereenciin ba men tyynii azal jabuulka kamiisuudiin azaliigi saitar şinzelbel ali negen taliigi şunaza barimtalaagyi kyn byken, ali negen zer zebsegiin şinziigi todorkoilzo, tyynii kemzeegi kizagaarlaka geze bainkaar, ogto orkibol deere gedegiigi lab oilgozo medeke josotoi baika.

Beledkeliin komiis ba odoogiin konfereenca deere duradkaza baigaa egcyylen eskeberileze zer zebsegiigi kuriaaka tukai sanaliigi zebşeersen ygei şuu. Men en argiigi bide ameerikiin gargasan sanaliin dotor bide yzeze baina, enyynii taliigi barigçad 5 bolzoi. Soveediin teleelegçener bol bidenii barimtalsan tala bol ulam ulam zebşeegdeze baina geze duratai yzeze baina. Soveediin teleelegçener bol enyyniigi zebşeeke baitagai idebkiteigeer demzelcegçed garka geze toorbizo baina.

Soveediin teleelegçener bol tus konfereenciin caaşa caaşaki azalda eeriingee barimtalsan zyiliigi katuu çangaar bariza baikaas gadana, kerbee cagiin tokiooldobol dainiigi esergyyceke ynen niite bygediin nairamdaliin kedelgeenii aşag tusiin telee ajasiigi dagal baiza çadaka şuu.

Indyystriiin edərte Buriaadiin aza yiledberinyyd kedəlməriəə şine doldinoor kubiskan alkuulka josotoi

BK (b) namiin 14 dygeer jike kural bolbol kolbooto oron ulasaa indyystrizyylke tukai todorkoi yndesen zaabarinuudiigi batalan abasan baina şuu. Enyyn deerees yndeseleze kolbooto ulasiingaa aradiin azakuigi oiriin cag dotor debzyylen bekizyylkiin uçaraa tusagaar taban ziliin təsəb zokiooson baina.

Ene taban ziliin ug zorilgo udka çanar bolbol tuiliin jike azakuin ba ulas təriin çanarta, gebel uridiin kaanta zasagiin yjede bişe jike jike kyçete gyrengyydees aza yildeberiiin talaar tuiliin kolo yldesen Rosiin gyreniigi; Odoogiin azakuin talaar ba ilangajaa kəndə aza yiledberieer bata beki socaliis gyren bolgoko zorilgotoi asan baina.

Komuniiis namiin təb komiteediin zəb kətəlbəri dooro jabaza byke kədəlməriçən angi ba olon təmən azalçan aradiin edebki keçeel, zedkəmzəni maşa kurcaar emkiren elseze, namiin gol bodolgoor tabigdasan taban ziliin təsəb olon ulasaa indyysterizyylke toogiin ba çanariin talaar şuud gyicedkegdekees gadana taban ziliin təsəbiigi bogonidkon kacaza dərbən zilde gyicedkekiin zorilgo gargasan baina.

Tabanziliin təsəbiigi dərbən zilde gyicedkeke temeceliin dabaltanuud bolbol SSSR ulasaa socaliis indyysterieer bata bekizyylke jabadal ilereze.

Dakin nege dabtaka bol, ulas oronoo indyysterizyylke bodolgo ba kəndə indyysteriiin kəgzəltə bolon, yiledberiiin zebseg keregcelyydiigi byteeke jabadal mən şuu.

Odoo manai kəndə indyysteri bol, tyiliin bata bekieer, kolo deere debzeze, tyrgeer aradiin byke azakuigi socaliin josoor byrimesən şinədkeze gyicedkekiin gool tulaguuri ba socaliis josonii jikeken maşiiniin indyysteri baiguulagdazai.

Syyliin zilyydte şine şine yiledberiiin baiguulamzanuud ulam kəgzəzə zarim zyiliin aza yiledberiiin talaar Ivroopiin oniso teeknigeer ylemze bolboson yildberiiin gazaruud baiguulagdaza baina.

Uçar iime bolkolo odoo aavgusta sariin 6-iin edər bolko josotoi indyysteriiin edər bolbol, kolbooto ulas dotor byke aza yiledberinyyd ba ene tyryylen kəndə aza yiledberiiin oronguudta bolon ilangujaa talaar zaluukan saja debzeze baisan manai Buriaad Mongol ulasiin aza yiledberinyydte aikabtar jike udka çanartai baina şuu, gebel ene edərte byke aza yiledberinyyd ba en tyryylen kəndə indyysteri bolbol byke kədəlməriiingəə jamar zdrge jabaza baisaniigi şalgan baicaaza, uridiingaa dutuu dundanuudiigi, koinogçodoo jaaza usadkakiin şine, şine arga meetednyyd ba kemzeenyydiigi abkaar yle baran ene indyysteriiin edərtei daşaramduulan socaliis məriicəə, cokidosoto gabşagaiçalga metiin arga meetedyydiigi byri yrgeer erkilze ba nəkər Staalinii 6 zaabarinuudiigi bodoto azal kereg deereni bejelyylen gyicedkeze enyygeer kamta, kədəlməridəə kariuucalaga ygei kandaka jabadal kədəlməriin kələsənii tegşedkel metediigi eris usadkaza caaşadaa kədəlməriiin froontoos angiiin daisanii nələəndə orozo zaika teneke zoliboroko metiin yiledberiiin zarşamiig ebdeke jabadalnuudta eces tabigdaka josotoi.

Iimede byke aza yiledberinyydiin zorilgo bolbol tus indyysteriiin edərəər daşaramduulan gabşagaiçuudiin ba niite kədəlməriçədiin kural kiize tyyn deere kədəlməriingəə jamar jabasan tukai iledkel sanosozo, dotoroo dutuutai baibal koinogçodoo jamar arga meetedeer gyiceldyylkiigi ərgəər zəbşən kelceke baina.

Ene ziliin indyysteriiin edər bolbol manai respyybligiin baidalda nileed temdegleltei uçar bolno. MK ba MKK-iin Ijyyliiin pleenym barilgiin froonto deere gyn jike dutuunuud baisaniigi byrin temdeglen caaşadaa jamar zamaar yiledbernyydiin barilganuudiigi kurdabçalakiigi zaasan ba Burremzavoodiin barilgada oroson odoo yjede indyytsriin edər bol Buriaad oronii Indyystrizyylke loozon dor kədəlməriçən, kolkooçon ba ygeitei dunda əmçiin azaltaniigi zagcaaka jabadaliigi şangadkan əngərgədəkə josotoi.

D.Z.D.

Remzavood deere.

Barilgiin ijyyliiin təsəв вol zarim çukala вarilganuudiin talaar gyicedkegdeвe ygei.

Ekin barilgiin təsəbiin tələə temeceke

Ijyyli sariin negenees koişo remzavoodiin, tyryyşiin çukala barilganuud ekileseer 30 konogiin kugacaa dotor yrgelzeleed baikadaa ker zerge gyicedkegdesen bainab gekede jərə ekin tyryylen emkidkeliin yjede tula zarim barilganuudani jərənkii barag zerge jabasan bolboç, arga ygei jikenyyd dutamaguud ba barilgiin təsəbiin gyicedkeliin talaar tasaldakadaa kyresen yzegdelyyd baina, gebel, barilgiin negedeki tasag deere Biroozoviin çuluu maltaka gazar kyrtele jabaka təmər zam baiguulkaar kədəlməri ekilsen aad, aavgusta negende tus kədəlməri bol 95%gyicedkegdebe.

Modonii zavood kyrtele təmər zam baiguulka kədəlməri arai geze 20%,ene zamiin baiguulka jabadaliin gyicedkeliin dutamagani junaas bolonob, gekede, karguigaa tabika gazariigi çinzen olko jabadaliin sulaas şaltagaalana. Caaşaa barilgiin daida deere eldeb keregceliin zyilyydiigi buulgaka təmər ijyyliiin 19 nii edər dyyresen ba Kirpiiciin zavood kyrtele baiguulka gesen zamiin kədəlməri 25%gyicedkegdebe. Ede bykii təmər zamuudiigi baiguulka jabadaliin kədəlməriiin gyicedkeliin dutamagani bol suuriiin eldeb şaltagaanuudaas gaduur Baigaliin çinadaki təmər zamiin direegce bol reelce gyiced ilgesen ygei eris saatasan baina.

Barilgiin kojor dugaar tasag deere abça yzebel, gol barilgani Agro-bagçanariin instityydiin geriin barilga aad, enyynii barilga bol arai 18%gyicebe, galiin ajuuliigi kamagaalaka dipoogiin baiguulga-4,5%, kamtiin kədəlməriçenii stolooviin barilga bol-25%, ambulatoori (emnelgiin oron)-5%, 15 keseg baraaguudiigi barika təsəb-10%, usa damzuulka aparaad-30%, modo-kireədəkə raamiin suuriiin tabilgani-20%, geke me teer gyiced kegdeze baina.

Tyynii caana duusakada dyteleze baisan barilganuud bol; talka bolgoko zavoodiin barilga-70%, magaziin (naimaanii oron)-80% gyicegkegdesen ba gadana 2 baraaguud, eldeb maşiina, gaaza metediigi kadagalka sarain barilgad gyiced dyyresen baina. Barilgiin kojordugaar tasag deereki zarim barilganuudiin təsəbiin dutuu gyicedkegdesen uçar bol, en tyryylen modonii darkaçuudiin dutamagaas jikeken saad bolson, gadana remzavoodiin barilgiin kojor dugaar tasagiin kazuudaki namiin ba bişe emkinyyd bol kedeegees jiresen şine kədəlməriçədiin dunda niitiin nebterelgiin kədəlməri bolko argaar ton ərgəər erkilze, tedeniigi kədəlməridəni bekizyylen kanduulza çadaa ygei ba tyynçelen bogonikon bolzor dotor niite kədəlməriçədiin dunda socaliis məriicəə ba cokidosoto gabşagaiçalga metediigi yrgeer delgeryylke jabadalda udaaraza kandasan juu, josotoi onobçiigini olzo çadasan ygei baina.

Iimede manai daiçalkii zorilgo bol odoo aavgusta sara dotor ijyyli sariin təsəbiin dutamaguudiigi 100% gyicedkekiin tələə enyyniigi toiruulan niite kədəlməriçenii sanal bodoliigi emkidken kanduulza ilangajaa nək. Staalinii 6 zaabariiigi edər byriin kədəlməridə kətəlbəri bolgozo bejelyylke josotoi bolzoi.

D. Z.

Mederemzedee abagtan!

Oi modonii aza yiledвeriiin gaвşagaiçuudaa!

Avguusta sariin 5 nii edər Deede-yde kotodo oi modonii aza yiledberidiiin gabşagaiçuudiin nək Staalinii 6 zyiliin tyykete zaabariiigi ker zerge gyicedkesenii kui kural bolkoor zarlagdasan şuu.

Uçar iimede odoo taa gabşagaişuud ba jərə oi modonii aza yiledberiiin emkinyydiin əmənə çukala medeeceke bol tus kui kural bolbol avguusta sariin 5-nii edər bolkojoo zogcozo koişoloson baina. Şaltagaani bol odoo yjede modo uraskalgiin kədəlməri, modo beledkeliin kədəlməri g-m-tuiliin çukala kampaaninuudiin tasaldal ygei jabaza baika ynetei cag tula kizaariin oi modonii aza yiledberiiin kolboonii zygees bolzorni koişoluulogdobo.

Iimede ene edərəəs ekilen kiize baisan kədəlməriəə ulam erşimtei jabuulza nək staalinii 6 zaabariiigi gyiced bejelyylkiin koinoos byri erşimteegeer temeceze tus kui kuraliin udaadaki bolzortoni maşa ərgən beledkeltei ba byri jikenyyd bolon şinenyyd ilaltanuudtai jireke bolzoi.

Enyynii urida bogonikon bolzorto cag dotor kuraliin beledkeliin kədəlməriigi ker zerge jabuulasan ba jamar dutamaguudtai baisanaa, mənəə ene dooroo baicaan yzeze beledkeliin kədəlməriigi uridakiii dutuutai kamtaruulan dakin şineer ba ton ərgən niitiin çanartaigaar jabuulka keregtei.

Gadana modo uraskalgiin ba beledkeliin kədərməridə jabasan ba biçe aza yiledberide baisan kədəlməriçən kedee biçegçed bol bol suuridaa beledkeliin kədəlməriiin jamar jabaza baisan tukaida cag ərgəlzə manai Buriaad Mongoliin „ynen“ geze soninii korondoo medeeceze baika josotoi.

Japoonii ceregiinkin Zeke rajoondo doвtolgo kiiseer

Arcaan ulam kurcadaвa

Tokioo, 4 (T). „Simbyn Rengoogiin“ medeecesenii josoor, Jsimoto gegçiin (Zeke rajoondo ygei bolson japoonii oficeer) kereg bol „Çzausiuliaanii kuurmag abari gargaza baisanii“ ulamaas şiidkegdee ygei kebeeree. Baidal ulam byri kurcadaza baina, japoonii ceregyydiin zygees eris kemzee abtaza magad ygei azai. Manzuuriinkinii zygees abtasan medeegiin josoor, Tyn Jui Zin ba Manzuuriin zasagiin gazar kojoriin koorondoki karilcaagi kurcadkaka zorilgoor, Çzan Sine Ziuunii sain duranii ceregiin daraga generaal Janly gegçe Isimoto gegçiigi bariba gedeg azai. „Simbyn Rengoogiin“ medeecesenii josoor, Çzan Sueliaanii ceregiin birgaadiin daraga Van Icze bol Zeke rajoondoki brigaada ceregiin daraga bolgogdon Çzansueliaanaas tomilogdobo.

Van Icze bol 3 mingan manla ceregteigeer Zeke rajoonii niislel Çende koto oçobo juma gelcene. Van Icze bol Çende koto erelseniigee udaa Manzuuriin gazarta dobtolon orokiin beledkel kiike azai. „Simbyn Rengoogiin“ medeecesenii josoor, Çzansiueliaanii ceregeni 150 mingan kyn, edenii 50 mingani Zeke rajoonii kile teeşe ilgegdeze yldeseni Beipin ba Tianczin kojoriigi kamgaalkiin tula yldeegdeke bolko azai. Çzansueliaantanii Zeke rajoon cəmərən oroboloni Manzuuriin ulas ba japoonii cereg kojor eris şuud kemzeenyydiigi abka josotoi bolno geze tus aagenstve biçene.

Şine şine ceregyyd ilgegdeze вaina.

Şankai, 4 (T). „Reiteriin“ medeeceke josoor, japoontonii ceregyydeni Czinzoy ba Syiçzyn teeşe zoriood jabaza baina. Buu zebseg şirelge bolsonii ulamaas Mygden Şankai Gyaniiin təmər zamaar jabaka jabadal cag zuuriin bolzoroor tasaldaba. Manzuuriin 10 mingan cereg Mygden ba Çyani Çyuiees Czinçzoy ilgegdesen baina. Manzuuriin basa nege bələg ceregeni Czinçzoy ba Çaojaan kojoriin koorondo baisan Isiaan geze gazar ilgegdezei.

Zeke rajoonii kile deere 2 bronepoojezde ba nege kynde buugiin poolko kojor baina. Manzuuriigi esergyyceke ceregyyd Dalin, Zadakoy (Mygdenees urigşanki Mygden Şankai Gyanii təmər zamiin staancanuud) staancanuudiigi ezelbe. Japoonii agaariin ongoconuud edərbyri tagnuul kiine.

Jikeken вaildaanuud вolвo.

TOKIOO, 4 (T). Czinçzoy geze gazaraas baruun urigşa baisan rajoondo japoonii garnizoon ba Çzansnelicanii sain duranii cereg kojoriin koorondo ijyyliiin 27-do jike baildaan bolbo geze „Nice Nice“ biçene. 6 japoon kyn aluulsan, 4 şarkatasan baina. Sain duranii cereg cukarizai.

Təвədiin ceregyyd doвtolno.

ŞANKAI, 4 (T). Təbədiin ceregyyd bolbol Çyanibiaan ba Cinikae (Təbədiin kile deereki kitadiin tuskai ookruguud) ookruguudta dərbən teeşe dobtolko şine dobtolgo dakin ekilbe geze aagentstve „Gomini“ medeecene. Təbədiin ceregyyd bolbol Çanikya geze gazaraas Jalyn goliin ergieer (Çyani baniaasa zyyn teeşe) jabuulagdaba. Kojordugaar bələg ceregeni mən goliin ergieer oçozo Çiiçyanii ceregiin araasani dobtolko bodoltoi azai. Təbədiin gurbadugaar bələg ceregeni Aniczii geze gazaraar Çyani bani ookruguudiin zyyn koino) teeşe oçozo jabana. 4 dygeer bələg ceregeni Kyaniaogi (Cinikai ookrugiin urida) dobtolzo baina.

Dalai lama bol dacanaa buc[illegible]ka zorilgoor 5 batalijoon cereg ilgebe. Ijyyliiin 20 oos koişo tədəd cereg kitad cereg kojoriin koorondo baildaanuud bolzo baina. Dalai lama bol Napalaas (Aangliida medeltei Enedkegiin koito taladaki ulas) tusalamza eribe geze medee abtazai.

Japoontoniigi esergyyceke kədəlgəənii eselte.

Şankai, 4 (T). Şankaida japoontoniigi esergyyceke emki baiguulganuud bolbol japoontonii baraa kudaldaza abka ygei tukai surtal nebteryylseer. Tedener bol japoontonii baraa kudaldaza baisan naimaaçadta zarimda zanalta kiideg baina.

Japoontonii esergyyceke emki baiguulganuudiin ileteer jabuulgaa kiikiigi zasagiin gazariin zygees korimzoldog bolboç, syyliin yjede Zekede bolson keregiin ulamaas Japoontoniigi esergyyceke kədəlgəən kyçezerebe. Japoontoniigi esergyyceke kədəlgəənii kyçezersenii kariuuda japoonton bolbol dakin Çapeede cəmərən orokd bodomzotoi baigaa juma gesen çimeegiin tarasanii ulamaas Çapeede olon zonuud zugdan nyysen baina. Kitadiin zasagiin zygees arad zonii sedkel amarzuulkiin tukai kemzee abasanii syyleer Çapeedeni kylkieen namkaba. Şankaida baisan japoonguud ene byke uçaruudiigi jike sonirkodog baina.

Japoonii telegraafiin aagenstve bol japoontoniigi esergyyceke kədəlgəənii əseltiin tukai medeenyydiigi edər byri tunkaglagdana.

Sonin biçegiin şinzelel.

Maarks-Leenii kymyyzelgiigi tooko ygei jaвadaliigi tasacokiko

„Ulaan selenge“ (Selengiin aimag) ва „Kamtiin azalça“ (Agiin aimag)

Manai Zyyn Sibiiriin kizagaar dotor ijyyliiin 5-aas jabuulagdasan Maarks—leeninii kymyyzelgiiin reide bol byke sonin biçegyydiin urida Maarks-leeninii kymyyzelgiigi kurdabçalan tabikiin uçaraa aguu jike zorilgo tabisan baina.

„Sonin biçegyydiin kuudasan deere Maarks-leeninii kymyyzelge tukai asuudaluudiigi edər bykenee tabiza, sonindo biçegçed, nam ba komsomooliin şudargaçuud bolon surtal nebtergegçediigi emkidkeze, **sonin biçegiin emkidkegçe yyrgiigi ərgəzə,** Maarks-leeninii kymyyzelge jamar zergeer jabuulagdaza baisaniigi toliloko, şalgalta, uriaa, soc, məriicəə zergiigi emkidkeke“

(„Maarks-leeniii kymyyzelgiigi kurdabçalan tabika reidiin Marşruud“ „B. M. Ynenii“ ijyyliiin 17 edəriin №165)

Gekiin kamta, **„Ulaan Selenge“** (Selenge) ba **„kamtiin azalça“** (Aga) geze sonin biçegyyd Maarks-leeninii kymyyzelgiigi zunii cagiin azal baidal deere zokilduulan şinedken baiguulaka jabadalda ker zerge kandaza baisaniigi baicaabal, **„Ulaan Selenge“** (Selenge) ijyyliiin 2-iin edəriin №36 (80) sonindo Maarks-leeninii kymyyzelgiin reidiin marşruudiigi tolilokiin kamta, ebel cagaa Maarks-leeninii kymyyzelgiigi kerkin jabuulasanii byridkel ba odoogiin zorilgo tukai tobşokonoor toliioson baina. Tyynii daraa № 39, 40 soninuudta Maarks-leeninii kymyyzelgiigi oişooson ygei jabadaliigi eris cokiboç **„Ulaan Selenge“** bol, sonindo biçegçed ba gabşagaiçuudiigi uul reidede emkidkeze jabuulakiin tələə juuç byteesen ygei jabadal bolbol, bolşoviigiin sonin biçegiin emkidkekii yyrgiigi dyyrgeze çadaa ygei son.

Agiin **„Kamtiin azalçiin“** baidal byriç zigşyyritei baina.

Agiin **„Kamtiin azalça“** bol, ijyyliiin 15-da (№37) Maarks-leeninii kymyyzelgiin reide „ijyyliiin 5-aas avguusta 5 boltor“ jabuulagdana, tyynde „...orogtii!... ujalga“ gekees bişe negekenç zyil Maarks-leeninii kymyyzelge tukai tolilooson ygei baina.

Baicaabal. **„Kamtiin azalça“** bol Maarks-leeninii kymyyzelgiigi kurdabçalan tabika jabadaliigi oiçoon ygei orkison mən baina. Ene bol, baruunii oportuniis kandalgiigi kereg deere gargasan jajabadal mən geze temdeglekiin zabsaraa ede kojor sonin biçegyydiin baidal deerees tobçolon kinaza, sonin biçegiin urida jamar zorilgo tabigdaad baisan tukai temdeglebel: Maarks-leeninii kymyyzelgiigi daiçalakii şugum deere tabiza, namiin zaluu geşyydiigi surgan kymyyzyyleke jabadalda „ərəə byteke“ josoor kandaza sonindo biçegçed, nam—komsomooliin geşyydiigi reidede kanduulaza, sain jabaza baigaa namiin surguuli bujuu dəkrigiin yligerzişee deere olonii ankaraiigi kanduulan **emkidkekii yyrgiigi deere ərgəsən ygei baina.**

Tiime tula, **„Ulaan Selenge“** ba **„Kamtiin azalçiin“** dutamag zyiliigi kinan şyymzeleze, uul soninuudiin erkilegçed bol Maarks-leeninii kympyzelgiigi oişooko ygei jabadalaa eceslen tasacokiza şuud orokiin kamta „reide bolo avguustiin 20 boltor koişo luulagdabaa. Əldəsən cag doo toroo reide tukai kizkoomiin şiidkeberi togtooliigi ulmaaraa bejelyylekiin tələə aikomuud bol namiin emkiin ankaraliigi daiçalan kanduulaka josotoi. Reidetei kolbootoi byke dutamag zyilyydiig zasan zalaruulagdaka josotoi (BK (b) N KK-iin sojol surtal nebtergeke tasagiigi erkilegçe **Aliipoviin** biçegees gesen josoor, buşuulan orozo emkubilalta kiike josotoi.

Redaagtariigi orologço D. Cedenii.

В.-Уд. тип. БГИ. зак. № 2122 Бурлит №552 тираж 3300